

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ ΤΑΞΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Διδαγμένο κείμενο:

ΠΛΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ(519 b-520a)

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἣν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἱκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὲ ἔργον, ἣν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τὰς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπιδὰν ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δὴ;

Τὸ αὐτοῦ, ἣν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδίκησομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν, δυνατὸν αὐτοῖς ὃν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἣν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὦσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιοῦτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῇ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

Ἀληθῆ, ἔφη. ἐπελαθόμην γάρ.

Σκέψαι τοίνυν, εἶπον, ὦ Γλαῦκων, ὅτι οὐδ' ἀδίκησομεν τοὺς παρ' ἡμῖν φιλοσόφους γιγνομένους, ἀλλὰ δίκαια πρὸς αὐτούς ἐροῦμεν, προσαναγκάζοντες τῶν ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τε καὶ φυλάττειν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «Τι δέ; Τόδε οὐκ ...ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.»

Μονάδες 10

2. ἐν παιδείᾳ, βελτίστας φύσεις, καταβαίνειν: Να προσδιορίσετε το περιεχόμενο των παραπάνω όρων του κειμένου.

Μονάδες 15

3. Ποιος είναι ο σκοπός του νόμου σύμφωνα με το Σωκράτη και πώς συνδέεται με το χρέος του ιδανικού φιλοσόφου στην Πολιτεία; Να αξιολογήσετε τη θέση του.

Μονάδες 15

4. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω θέσεις, τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λανθασμένη:

α. Η ιδεώδης Πολιτεία είναι αριστοκρατική και η αριστοκρατία της βασίζεται στην καταγωγή.

β. Με τον όρο τάξη στην Πολιτεία δηλώνεται η λειτουργία μιας ομάδας μέσα στην κοινωνία.

γ. Ο Πολέμαρχος ισχυρίζεται ότι το συμφέρον του ισχυρού καθορίζει το τι είναι δίκαιο

δ. Στη δικαιοσύνη δεν εμπεριέχονται η ανδρεία, η σοφία και η σωφροσύνη.

ε. Η αλληγορία του σπηλαίου αναπτύσσεται στην αρχή του Ζ' βιβλίου της πολιτείας.

Μονάδες 10

5. Να βρείτε στο παραπάνω διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **επιεικής, κατοικία, ντροπή, χειραφέτηση, λέσχη, φύλο, ιχνηλάτης, βωμός, δωρεά, χρηστός.**

Μονάδες 10

Αδίδακτο κείμενο:

Θουκυδίδου, *Ιστορία Η, 84, 1-3*

Νικίας δ' ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο ἤγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι ῥᾶόν τι σφίσι ἔσεσθαι, ἣν διαβῶσι τὸν ποταμόν, ἅμα δ' ὑπὸ τῆς ταλαιπωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμία. Ὡς δὲ γίνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς

πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπήν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποιοῦν.

Λεξιλόγιο:

πρόσκειμαι= ἐπικείμαι= επιτίθεμαι

κόσμος= τάξη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A] Να μεταφραστεί το απόσπασμα.

Μονάδες 20

B] Γραμματική

Να γραφούν οι ακόλουθοι τύποι:

ἦγε (γ' ενικό οριστικής παρακειμένου στην αντίθετη φωνή):

ἱππέων (κλητική ενικού):

πολλῶν (επίρρημα υπερθετικού βαθμού):

διαβῶσι (β' ενικό προστακτικής του ίδιου χρόνου και φωνής):

γίγνομαι (απαρέμφατο αορίστου β'):

ἐσπίπτουσι (ονομαστική πληθυντικού του αρσενικού γένους της μετοχής του παρακειμένου):

πᾶς (γενική πληθυντικού του ίδιου γένους):

χαλεπήν (αιτιατική πληθυντικού του ουδέτερου γένους στο συγκριτικό βαθμό):

βάλλοντες (γ' πληθυντικό ενκτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή):

βιαζόμενοι (β' πληθυντικό υποτακτικής παθητικού αορίστου):

Μονάδες 10

Γ] Συντακτικό:

1. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι ακόλουθες λέξεις: **τὸν Ἀσσίναρον, τοῦ ὄχλου, κόσμῳ, πρῶτος, χαλεπήν.**

Μονάδες 5

2. **Ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο:** Να συμπυχθεί η δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή.

Μονάδες 2

3. **«Ὡς δὲ γίνονται ἐπ' αὐτῷ»:** Να αναγνωριστεί αναλυτικά η δευτερεύουσα πρόταση (εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) και να συμπυχθεί σε μετοχική φράση.

Μονάδες 3

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ